

תת"ע 7753/06/13 - מיכאלי אסי נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה באשקלון

תת"ע 7753-06-13 מדינת ישראל נ' מיכאלי אסי

בפני	כב' השופט אבשלום מאושר
מבקש	מיכאלי אסי
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

בפני בקשה להורות על ביטול כתב אישום מטענות מקדמיות הנשענות על טענת התיישנות בהתאם לסעיף 149 (8) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ו - 1982, (להלן "החוק"). ו/או מטענה מקדמית הנשענת על טענת "הגנה מן הצדק" בהתאם לסעיף 149(10) בהתאם לחוק.

טענת התיישנות.

ב"כ הנאשם טוען כי עברה שנה וארבעה חודשים מיום ביצוע העבירה ולפיכך מתקיים סעיף 239א לחוק סדר הדין הפלילי וחלה ההתיישנות.

ב"כ הנאשם מוסיף כי הדו"ח אשר נמסר לנאשם כ"הודעה" לדבריו על פי הסיפא של 239א הרי שמסירת ההודעה מחדשת את תקופת התיישנות ולא מאריכה אותה, לפיכך טוען ב"כ הנאשם כי מסירת הדו"ח לנאשם ביום 24.2.12 חידשה את מרוץ התיישנות כך שהיה על המאשימה להגיש כתב אישום עד לתאריך 24.2.13 על פי סעיף 239א' ומשלא עשתה כן חלה התיישנות וכי יש להורות על ביטול כתב אישום.

טענת הגנה מן הצדק.

לחילופין מצייין ב"כ הנאשם כי כאמור עומדת לנאשם זכות "טענת מן הצדק" זאת לאור שיהיו ניכר בהגשת כתב אישום, אשר יש בכך להוות פגיעה חמורה ביכולת ההגנה של הנאשם ובאינטרס הציבורי, שכן לדבריו המדובר ב"עבירות קלות"

עמוד 1

וככל שחולף הזמן מתפוגג האינטרס הציבורי להעמדה לדין, הימשכות הטיפול בהן יביא לעינוי דין לנאשם, פגיעה ביכולת הנאשם והעדים להתגונן ככל שיתארך פרק הזמן עד להגשת כתב אישום, פגיעה באפקט מרתיע כלפי עברייני תנועה, שכן המבקש נוהג שנתיים ללא רבב מאז ביצוע העבירה ולכאורה אין אינטרס ציבורי להרחיק מהכביש.

בנסיבות האמורות סבור ב"כ הנאשם כי נפגעה זכות המבקש להליך הוגן ומבקש להורות על ביטול כתב אישום מטענת הגנה מן הצדק.

תגובת המאשימה.

באשר לטענת התיישנות.

מנגד, ב"כ המבקשת מתנגדת לבקשה, לשיטתה טענת ההתיישנות במקרה דנן אינה עונה לקריטריונים הנדרשים על מנת שתעמוד טענת ההתיישנות, שכן המבקש נתפש נוהג בשכרות ביום 24.2.12 ובאותו מועד ניתנה למבקש ביד הזמנה לדין וכתב אישום וכי המבקש חתם עליה ולפיכך סעיף 239 א' אינו חל. עוד טוענת ב"כ המאשימה כי דינה של הזמנה לבית למשפט, כדין הזמנה למשפט וכתב אישום שהומצא לנאשם כדין, וכי העתק ממנה שהוגש לבית משפט, כדין כתב אישום שהוגש לבית משפט כדין, מפנה לתקנות 44ב ו-44ג לתקנות סדר הדין הפלילי, תשל"ד - 1974.

זאת ועוד, לדברי המאשימה, אין החוק מתנה בעניין זה כי העתק ההזמנה למשפט שניתנה לנאשם במעמד ביצוע העבירה צריך ויהיה מוגש תוך שנה כדברי ב"כ המבקש. שכן כתב אישום מהווה הזמנה בהתאם לסעיף 38 לתקנות סדר דין פלילי וכי הוא ערוך בהתאם לטופס 7 א לתקנות.

בנסיבות האמורות מבקשת לדחות את הבקשה.

באשר לטענת הגנה מן הצדק.

לעניין הטענה להגנה מן הצדק סבורה ב"כ המאשימה כי המקרה דנן אינו מכיל את המבחנים שנקבעו בפסיקה, אין המדובר ב" התנהגות שערורייתית " של הרשות שאין הדעת יכולה לסובלה לבין התנהגות המשטרה במקרה דנן, כמו כן אין המדובר בקשר סיבתי בין " התנהגות נפסדת" של הרשויות לבין הפגיעה בזכויותיו של המבקש וביכולתו להתגונן, כמו כן אין כל פגיעה בתחושת הצדק וההגינות אשר יבסס את הטענה, שכן ב"כ הנאשם תרם לשיהוי מאחר ולא טען את הטענה בהזדמנות הראשונה, ובתיק זה נתקיימו דחיות לנוכח בקשת ב"כ המבקש, המדובר בעבירה חמורה, שקיים אינטרס ציבורי בקיומו של ההליך עד לסיומו.

בנסיבות האמורות מבקשת לדחות את הבקשה .

דין והכרעה.

באשר לטענת ההתיישנות:

התשתית הנורמטיבית

עבירות אשר נקבעו כעבירות מסוג ברירת משפט המוגדרות בחוק כ"עבירות קלות", כאמור בסעיף 239 לחסד"פ (נוסח

(משולב), התשמ"ב-1982 כדלקמן:

" סדרי הזמנה בעבירות קלות, בעבירות לפי פקודת התעבורה או התקנות לפיה, פקודת העבירות ופקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש) התש"ל-1970, בעבירות שנקבעו כעבירות קנס ולפי חיקוק אחר ששר המשפטים באישור ועדת החוקה חוק ומשפט קבע לכך, רשאי שר המשפטים לקבוע בתקנות סדרי אישום והמצאת מסמכים אף בסטייה מהוראות חוק זה."

מדברי ההסבר להצעת חוק סדר הדין הפלילי (הצ"ח 548, י"ז בשבט תשכ"ג 11.02.1963 עמ' 161) עולה כי סעיף 239 (סעיף 212 להצ"ח) הוחק על מנת להרחיב את תחולתם של סדרי דין מיוחדים אשר הוכחו יעילים בעבירות מסוימות לעבירות הנוספות וזאת במטרה להחיש את הדין ולקצר ההליכים גם בעבירות אלה. מכח סעיף זה התקין שר המשפטים את תקנה 38. תקנה זו הינה חלק מסימן שלם, סימן ד' לתקנות אשר ענינו סדרי אישום והמצאת מסמכים מיוחדים, בסטייה מהוראות החוק הרגילות הנוגעות לסדרי אישום והמצאת מסמכים.

תקנה 38 לתקנת סדר הדין הפלילי קובעת כדלהלן:

38. הזמנה למשפט בעבירות קלות

- (א) בעבירה שסעיף 239 חל עליה למעט עבירת קנס, רשאי שוטר למסור לאדם הזמנה למשפט אם היה לו יסוד סביר להניח כי עבר עבירה כאמור.
- (ב) הזמנה כאמור בתקנת משנה (א) לפי טפסים 4 או 7א' שבתוספת והיא תהייה חתומה בידי השוטר שהוציאה.
- (ג) לענין תקנה זו "שוטר" לרבות אחד מאלה:
- (1) אדם שהוסמך כדין למסור הזמנה דרך כלל או לענין מסוים.
 - (2) לענין פקודת התעבורה או התקנות לפיה ופקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש) התש"ל - 1970, מי שיש בידו תעודה המעידה עליו שמשרד התחבורה מעסיקו בתפקיד שמירה על הבטיחות במסגרת סיירת הבטיחות בדרכים ועל מדיו סימן היכר שמועסק כך והוא בשעת מילוי תפקידו.
 - (3) לענין חוק הפעלת רכב (מנועים ודלק), התשכ"א-1960- מי שהוסמך לפעול לפי סעיף 15 לאותו חוק.

תקנה 44 ג' לתקנות המצויה באותו סימן בו מצויה תקנה 38 קובעת: -

"הזמנה למשפט לפי סימן זה דינה כהזמנה למשפט וכתב אישום שהומצא לנאשם כדין ודין העתק ממנה, משהוגש לבית המשפט כדין כתב אישום שהוגש בבית המשפט כדין."

בתמצית, בעבירות שתקנה 38 חלה עליהן, ההליך של הגשת כתב האישום קל וקצר יותר מההליך הפלילי הרגיל, לא נפתחת חקירה כמובנה בסעיף 59 לחוק, אין התובע הוא שמגיש את כתב האישום במקרים של עבירות אשר התקנה חלה עליהן, רשאי שוטר מבלי שהתקיימו קודם הפעולות הנ"ל למסור דוח לאדם ובכך להניע את ההליך הפלילי, כמו כן, לא בית המשפט קובע את מועד הדיון, אלא המועד נקבע על ידי שוטר ונרשם על ידו בדוח הנמסר על ידו לנאשם. ברור שהתאריך הננקב בהזמנה תואם מראש עם בית המשפט כתאריך בו יתקיים דיון בעבירות תנועה.

יעילותו של ההליך על פי תקנה 38 מתייחסת הן לחקירת האירוע, הן להכנת האישום, הן להמצאת מסמכים והן לקביעת המועד למשפט.

פרשנות תקנה 38-

באשר ללשון התקנה, כל שהתקנה דורשת, הוא שלשוטר החותם על הדוח יהיה יסוד סביר להניח כי אותו אדם עבר עבירה מסוג העבירות שתקנה 38 חלה עליהן וכן שההזמנה לדין תיערך במתכונת מסוימת ותיחתם בידי השוטר שהוציא אותה. באשר לטענת השיהוי תנאי כזה אינו עולה בקנה אחד עם האמור בסעיף 239א' לחוק הקובע:

"עברה שנה מיום שבוצעה העבירה לפי פקודת התעבורה או לפי התקנות לפיה, או לפי פקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש) התש"ל-1970- שלא גרמה לתאונת דרכים שבה נפגע אדם או ניזוק רכוש לא יוגש עליה כתב אישום ולא תומצא בעניינה הזמנה למשפט לפי תקנה 38 לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974 אלא אם כן תוך אותה תקופה הוזמן החשוד בביצוע העבירה לחקירה או נשלחה לו הודעה על ביצוע העבירה, אולם אם הוכיח בעל הרכב החשוד בעבירה כי לא חלה עליו אחריות לעבירה לפי סעיף 27 ב' לפקודת התעבורה, ניתן להגיש כתב אישום ולהמציא הזמנה למשפט למי שנהג ברכב אם לא עברו שנתיים מיום ביצוע העבירה..."

מהאמור לעיל הרי שניתן להגיש דוח לפי תקנה 38 תוך שנה מיום ביצוע העבירה.

מן הכלל אל הפרט

הפרשנות כפי שטען בא כוח הנאשם אינה מתיישבת עם סעיף 239א' שהרי אין המדובר במסירת הודעה אלא בהזמנה למשפט כאמור בתקנה 44 ג' לתקנות ואין כל התניה לפיה העתק הזמנה למשפט שניתנה לנאשם במעמד ביצוע העבירה צריך להיות מוגש תוך שנה.

יתרה מזאת הטענה כאמור בסעיף 3 לבקשה לפיה לכאורה ההזמנה אינה ערוכה בהתאם לטפסים שבתוספת אין לה על מה להיאחז. לפיכך הבקשה בעניין השיהוי נדחית.

באשר לטענת הגנה מן הצדק

בית המשפט העליון ניתח לראשונה את המבחן הראוי לקבלת טענת הגנה מן הצדק בע"פ 2910/94 יפת נגד מדינת ישראל, פ"ד נ (2) 221 (להלן פרשת יפת) וכך נקבע על ידו מפורשות:-

"התנהגות בלתי נסבלת של הרשות היינה התנהגות שערורייתית שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם... המדובר במקרים בהם המצפון מזדעזע ותחושת הצדק האוניברסאלית נפגעת, דבר שבית המשפט עומד פעור פה מולו ואין הדעת יכולה לסובלו. ברי כי טענה כגון זו תעלה ותקבל במקרים נדירים ביותר, ואין להעלותה כדבר שבשיגרה ובענייני דיומא סתם."

לאחר מכן חזר בית המשפט העליון ו"עדכן" את המבחן בפרשת בורוביץ' (ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נגד דר' בורוביץ

איתמר, נט (6) 776 שם נקבע מבחן מסודר בן שלושה שלבים להחלת ההגנה:

- 1. בחינת הפגמים העולים מן ההליך שננקט נגד הנאשם במנותק משאלת האשמה או החפות.**
- 2. שאלה - האם ניתן לקיים ההליך הפלילי בצורה הוגנת וצודקת חרף הפגמים.**
- 3. אם ההליך אכן היה פגום ביחס לנאשם, יש לבחון טרם ביטול כתב האישום האם ניתן לנקוט באמצעים מתונים יותר מביטולו על מנת לרפא את הפגמים.**

מן האמור לעיל ומן הפסיקה שפורסמה אף לאחר התיקון בחוק שעיגן את ההגנה בסעיף 149 (10) לעיל, עולה כי על הנאשם להראות "פגיעה ממשית" בו וביכולתו לזכות בהליך הוגן בבית המשפט כתוצאה מהפגמים להם הוא מפנה.

מן הכלל אל הפרט .

במקרה שבפני טוען המבקש כי השיהוי בהגשת כתב אישום פוגע פגיעה חמורה ביכולתו להתגונן ובאינטרס הציבורי כפי שציין כמפורט לעיל, הרי שהטענות אינן מתיישבות עם הלכת בית משפט העליון בכל הקשור למבחנים כפי שנקבעו.

לא ברורה טענת הנאשם לפיה נגרמה פגיעה חמורה ביכולתו להתגונן, שכן לא עלו טענות ספציפיות המתייחסות לפגיעה ממשית כנגד המבקש.

באשר לטיעונים שהעלה ב"כ המבקש, לעניין עינוי דין ו/או הצורך בטיפול מידי לצורך אפקט מרתיע כלפי עברייני תנועה וזאת כאשר הנאשם נהג כשנתיים ללא רבב מאז ביצוע העבירה לכאורה, אותן יש להעלות בשלב הטיעונים לעונש במידה ויורשע.

לא זו אף זו, עיון בתיק מלמד כי נתקיימו מספר דיונים בעניינו של המבקש אשר נדחו בהתאם לבקשת ב"כ המבקש.

ממכלול האמור לעיל, אין כאמור בבקשה תקיפה ישירה לתיק דנן, אין בכך כדי להצביע כי הייתה "התנהגות שערוריית שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם" כפי שנקבע בפרשת יפת לעיל.

ממכלול הנסיבות כאמור, הנני דוחה טענה זו וקובע כי אין מקום לביטול כתב האישום שהוגש מהסיבות כפי שפירטו לעיל.

ניתנה היום, י"ד שבט תשע"ד, 15 ינואר 2014, בהעדר הצדדים.

המזכירות תמציא העתק מהחלטה לב"כ הצדדים.